

آموزش ساز و سه تار

بر اساس آهنگ های مشهور ایرانی

مؤلف: سعید اکبری نسب

سرشناسه: اکبری نسب، سعید، ۱۳۶۶
 عنوان و نام پدیدآورنده: آموزش تار و سه تار: براساس آهنگ‌های مشهور ایرانی / مولف سعید اکبری نسب.
 مشخصات نشر: تهران: موسیقی عارف، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری: ۱۰۶ ص.: پارتیسیون.
 شابم: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۳۳-۸۶-۵
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 عنوان دیگر:
 موضوع: تار و سه تار - آموزش
 Tar & Setar (Iranian musical instrument) -- Instruction and study
 رده‌بندی کنگره: MT۶۵۴
 رده‌بندی دیویی: ۷۸۹/۷۲۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۴۴۸۷۲

انتشارات موسیقی عارف

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کوچه محمودی، پلاک ۳، طبقه اول
 تلفن: ۳۳۹۷۶۴۳۰-۳۱
 تلفن همراه: ۰۹۰۳۱۳۴۹۵۵۵
 www.aref.ir arefmusic.sn @arefsounds

عنوان کتاب: آموزش تار و سه تار

نام مولف: سعید اکبری نسب

نوبت چاپ: اول
 سال انتشار: ۱۴۰۳
 شمارگان: ۵۰۰
 طرح جلد: زهرا موتابادی

فهرست مطالب

درس اول.....۱

۱.....آشنایی با اجزای تشکیل دهنده تار و سه تار

۲.....نحوه دست گرفتن تار

۴.....نحوه دست گرفتن سه تار

درس دوم.....۷

۷.....تعریف موسیقی

۷.....الفبای موسیقی

۸.....ضرب پا

۸.....ارزش های زمانی

۱۰.....نحوه نوشتار نت های موسیقی

درس سوم.....۱۱

۱۱.....میزان

۱۱.....انواع میزان

۱۲.....میزان ساده

آموزش تار و سه تار.....فهرست مطالب

درس چهارم.....۱۳

۱۳.....نت‌های بالا دسته (قسمت اول)

۱۴.....تمرین بالا دسته (شماره‌ی یک)

۱۵.....تمرین بالا دسته (شماره‌ی دو)

درس پنجم.....۱۶

۱۶.....نت‌های بالا دسته (قسمت دوم)

۱۷.....تمرین بالا دسته (شماره‌ی سه)

۱۸.....پاپو سلیمانی

۱۹.....ایران سرای امید

درس ششم.....۲۰

۲۰.....علامت‌های تغییر دهنده‌ی نت‌ها (قسمت اول)

۲۰.....های لیلی

۲۱.....یه گلی سایه کمر

۲۲.....مجنون نبودم

درس هفتم.....۲۳

۲۳.....ارزش زمانی دول‌چنگ

۲۴.....ربابه جان

۲۵.....زرد ملیحه

آموزش تار و سه تار.....فهرست مطالب

درس هشتم..... ۲۶

۲۶.....نت‌های وسط دسته (روی سیم اول)

۲۷.....نت‌های وسط دسته (روی سیم دوم)

۲۸.....تصویر نت‌های وسط دسته روی دسته‌ی ساز

۲۸.....تمرین وسط دسته

۲۹.....نوایی نوایی

درس نهم..... ۳۰

۳۰.....ارزش‌های زمانی گرد، سفید، سه لایچنگ و مضارب ریز

۳۲.....تمرین ریز

۳۳.....غوغای ستارگان

۳۵.....الهی ناز

درس دهم..... ۳۶

۳۶.....میزان ترکیبی

۳۹.....عزیز بشین به کنارم

۴۰.....تولدت مبارک

۴۱.....جانِ مریم

درس یازدهم..... ۴۲

۴۲.....نت‌های پایین دسته رو سیم اول

۴۲.....نت‌های پایین دسته رو سیم دوم

آموزش تار و سه تار..... فهرست مطالب

تصویر جایگاه نتهای پایین دسته روی ساز..... ۴۳

تمرین پایین دسته..... ۴۴

پای لنگ..... ۴۴

درس دوازدهم..... ۴۵

علامتهای ترکیبی..... ۴۵

سلطان قلبها..... ۴۶

علامتهای عرضی..... ۴۶

از تو تنها شدم..... ۴۷

رقص شکوفه..... ۴۸

درس سیزدهم..... ۴۹

درآب..... ۴۹

تمرین درآب..... ۵۰

شلال..... ۵۰

درس چهاردهم..... ۵۱

نتهای بیخ دسته روی سیم اول..... ۵۱

نتهای بیخ دسته روی سیم دوم..... ۵۲

تصویر نتهای بیخ دسته روی ساز..... ۵۳

تمرین بیخ دسته..... ۵۳

آموزش تار و سه تار.....فهرست مطالب

درس پانزدهم..... ۵۴

سیم بم..... ۵۴

نت های سیم بم..... ۵۴

تمرین میزان ۱۶/۶..... ۵۵

درس شانزدهم..... ۵۷

تمرین دراب روی سیم دوم (سیم سل)..... ۵۷

تمرین دراب روی سیم سوم (سیم بم)..... ۵۸

درس هفدهم..... ۵۹

اشاره..... ۵۹

نحوه اجرای اشاره..... ۵۹

مرا عشق رویت..... ۶۱

در فکر تو بودم..... ۶۳

عقرب زلف کجت..... ۶۴

بهار دلنشین..... ۶۵

ای ایران..... ۶۶

دوش دوش..... ۶۷

درس هجدهم..... ۶۸

تمرین دراب ترکیبی..... ۶۸

آموزش تار و سه تار.....فهرست مطالب

درس نوزدهم.....۶۹

گلیساندو.....۶۹

کرشندو و دکرشندو.....۶۹

ساری گلین.....۷۰

درس بیستم.....۷۱

ویبراسیون.....۷۱

تریوله.....۷۱

ریتارد.....۷۲

پیانو.....۷۲

فورته.....۷۲

عاشقم من.....۷۳

درس بیست و یکم.....۷۴

کندن یا پنجه کاری.....۷۴

انواع کندن.....۷۵

مهربانی.....۷۷

آتشی در سینه دارم.....۷۸

درس بیست و دوم.....۸۰

علامت های تغییر دهنده ی نت ها (قسمت دوم).....۸۰

سیمین بری.....۸۱

آموزش تار و سه تار.....فهرست مطالب

شب مهتاب..... ۸۲

رخ زیبا..... ۸۳

درس بیست و سوم..... ۸۵

تریل..... ۸۵

تمرین تریل..... ۸۷

درس بیست و چهارم..... ۸۸

تکیه..... ۸۸

تکیه نوع اول..... ۸۸

تکیه نوع دوم..... ۸۹

تکیه نوع سوم..... ۹۱

ز دست محبوب..... ۹۲

بهار دلکش..... ۹۳

درس بیست و پنجم..... ۹۴

آشنایی با میزان های لنگ..... ۹۴

تمرین میزان ۵/۸ (آهنگ الا ای پیر فرزانه)..... ۹۶

تمرین میزان ۷/۸..... ۹۷

ضمیمه ی شماره ی یک (تمرین دراب برای سه تار)..... ۹۸

ضمیمه ی شماره ی دو (ترکیب کردن و اشاره)..... ۹۹

درس دوم

هدف درس

آشنایی با مفاهیم اولیه موسیقی شامل: تعریف موسیقی،
الفبای موسیقی، ضرب پا، ارزش های زمانی، خطوط حامل و کلید سل.

تعریف موسیقی

موسیقی به مجموعه ای از اصوات گفته می شود که در یک چهارچوب زمانی مشخص قرار گرفته و
هرکدام به اندازه ای مشخص اجرا می شوند.

با توجه به این تعریف، می توان دریافت که موسیقی دارای دو مشخصه ی اصلی است: صوت و زمان.

الفبای موسیقی

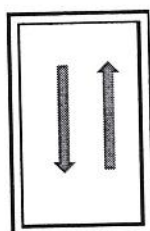
صداهایی که در موسیقی اجرا می شوند، نُت نام دارند که این نُت ها به عنوان الفبای موسیقی شناخته
می شوند. هفت نت در موسیقی وجود دارد که به دو صورت هجایی و الفبایی نوشته می شوند.

Do	RE	MI	Fa	Sol	La	Si	هجایی
C	D	E	F	G	A	B	الفبایی

ضرب پا

برای اندازه گیری مدت زمان اجرای نتها، از ضرب پا استفاده می شود. ضرب پا از دو قسمت ساخته شده است:

↓	قسمت پایین یا رفت
↑	قسمت بالا یا برگشت

از کنار هم قرار گرفتن این دو قسمت یک ضرب پا ساخته می شود:

ارزش های زمانی

برای نشان دادن مدت زمان اجرا یا کشش نتها، از شکل هایی استفاده می شود که به صورت قراردادی، هر کدام دارای ارزش زمانی خاص خود هستند. در این درس فقط دو شکل را معرفی می کنیم و نحوه ی اجرای آنها را توضیح می دهیم.

ارزش زمانی	نام ارزش زمانی	مدت زمان کشش یا اجرا
	سیاه	یک ضرب پا
	چنگ	نصف ضرب پا

آموزش تار و سه تار.....درس دوم

هرگاه یکی از نت‌ها در قالب ارزش‌های زمانی سیاه قرار بگیرد، آن نت یک ضرب پا، ممتد کشیده شده و اجرا می‌شود.

برای اجرا کردن چنگ باید به این نکته توجه داشت که چون این ارزش‌های زمانی کمتر از یک ضرب پا هستند، فعلاً اجرا کردن آن‌ها غیرممکن است و برای اجرای آن‌ها باید این ارزش‌های زمانی را به یک ضرب پای کامل تبدیل کنیم. به این صورت که هر چنگ نصف ضرب پا است پس هرگاه دو تا چنگ کنار هم قرار بگیرند، می‌توان آن‌ها را در یک ضرب پا اجرا کرد. یکی در قسمت پایین (رفت)، و دیگری را در قسمت بالا (برگشت) اجرا می‌کنیم.

هرگاه دو یا چند چنگ کنار هم قرار بگیرند، با یک خط به هم وصل می‌شوند.

درباره کتاب:

این کتاب برای دوره مقدماتی، بر اساس ترانه ها و آهنگ های مشهور ایرانی تألیف و در آن تکنیک های لازم برای نوازندگی تار و سه تار در قالب ۲۵ درس ارائه داده شده است. در هر درس یک یا چند نکته و تکنیک اجرایی معرفی و بر اساس محتوای درس، قطعات و تمرین هایی نوشته شده که هنرجو با اجرای آن ها، به مرور زمان به مهارت لازم برای اجرای تار و سه تار در این دوره خواهد رسید.

